

T.C.
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
İller İdaresi Genel Müdürlüğü

Sayı : 89780865-153-

.../05/2020

Konu : Koronavirüs Tedbirleri

(Cami ve Mescitlerde Cemaatle İbadet Edilmesi Hk.)

Çin'de ortaya çıkarak bütün dünyayı etkisi altına alan Koronavirüs (Covid-19) salgınının ülkemizde kamu düzenininin bir parçası olan kamu sağlığına olumsuz etkilerini asgari seviyeye düşürmek amacıyla salgının ülkemizde görüldüğü ilk andan itibaren Sağlık Bakanlığı ve Bilim Kurulunun önerileri, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları doğrultusunda bugüne kadar birçok tedbir kararı alınmış ve uygulamaya geçirilmiştir.

Dünya Sağlık Örgütü tarafından küresel bir salgın olarak ilan edilen Koronavirüsün (Covid- 19) ülkemizde yayılmasına engel olmak amacıyla Diyanet İşleri Başkanlığınca alınan tedbirler kapsamında; 16 Mart 2020 tarihinden itibaren salgın/hastalık kontrol altına alınmaya kadar ülke genelindeki bütün cami ve mescitlerde cemaatle vakit namazlarının ve Cuma namazlarının kılınmasına ara verilmiştir.

Gelinen aşamada 18 Mayıs 2020 Pazartesi günü Sayın Cumhurbaşkanımız Başkanlığında toplanan Cumhurbaşkanlığı Kabinesinde cami ve mescitlerimizin cemaatle ibadete açılmasına yönelik alınan/alınacak tedbirler değerlendirilmiş, Bilim Kurulunun önerileri doğrultusunda ilgili Bakanlıklar ve Diyanet İşleri Başkanlığınca belirlenecek kurallar çerçevesinde öğle, ikindi ve cuma namazlarının camilerimizde 29 Mayıs 2020 Cuma gününden itibaren cemaatle kılınabileceğine ilişkin karar alınmıştır.

Bilim Kurulu tarafından belirlenen toplu olarak bulunulacak alanlarda uyulması gereken hijyen, sosyal mesafe vb. kurallar göz önünde bulundurularak 29 Mayıs 2020 Cuma günü itibariyle camilerimizde cemaatle namaz kılınabilmesi amacıyla ilgili Bakanlıklar ve Diyanet İşleri Başkanlığınca aşağıdaki kurallar belirlenmiştir:

1) Cami ve mescitlerde cemaatle birlikte yalnızca öğle, ikindi ve cuma namazları kılınacaktır. Diğer vakitlerde münferiden namaz kılmak isteyenler için camiler açık tutulacaktır.

2) Sokağa çıkma yasağı kapsamında yer alan vatandaşlarımız ile hastalık belirtileri taşıyanların evlerinde kalmaları konusunda gerekli uyarılar/bilgilendirmeler yapılacaktır.

3) Öncelik cami bahçesi/avlusunu, açık alanlar olmak üzere meteorolojik/mevsimsel şartlara göre öğle ve ikindi namazları cami içinde kılınabilecek, cuma namazları ise cami içerisinde kılınmayacaktır.

4) Cemaatle ibadete başlanan cami ve mescitlerin bütün bölümlerinin uygun yöntemlerle her gün temizlenmesine her zamankinden daha fazla özen gösterilecek ve temizlik işlemlerinde kapı kolları gibi el temasının yoğun olduğu yerler özellikle dezenfektan maddelerle silinecektir.

5) Cami ve mescit içerisinde bulunan klima ve havalandırmalar çalıştırılmayacak, kapı ve camlar açık tutularak cami içerisinde sürekli havalandırılması sağlanacaktır.

6) Ortak kullanım alanlarını asgaride tutabilmek için abdesthane, şadırvan ve tuvaletler kapalı tutulacak, abdest vb. ihtiyaçların evlerde veya iş yerlerinde giderilerek camiye gelinmesi konusunda cemaate gerekli bilgilendirmeler/uyarılar yapılacaktır.

7) Cemaatle öğle, ikindi ve cuma namazı kılacak herkesin tıbbi/bez maske kullanması zorunlu olacak, maskesi olmayan kişi/kişilerin cemaatle namaz kılmasına müsaade

edilmeyecektir. (Cami ve mescit içinde bireysel namaz kılacakların da maske takması zorunlu olacaktır.)

8) Cami ve mescitlerde genellikle ortak olarak kullanılan ve salgın/bulaş riskini artırabileceği değerlendirilen tesbih, rahle, ayakkabı çekeceği vb. malzemelerin bulundurulmasına müsaade edilmeyecektir.

9) Koronavirüs ile ilgili mücadele kapsamında alınacak tedbirleri ve cami ve mescitlerde cemaatle namaz kılmak için uyulması gereken kuralları içeren uyarıcı afişler il/ilçe sağlık müdürlükleri ve müftülüklerden temin edilerek bütün cami ve mescitlere asılacaktır.

10) Cami ve mescitlere gelecek kişilerin yanlarında şahsi seccadelerini getirmeleri sağlanacak veya imkanlar nispetinde müftülükler tarafından tek kullanımlık seccade temin edilerek cemaatinin kullanıma sunulacaktır. Cami avlusunda namaz kılındığında vatandaşlarımıza seccadelerini yıkamaları tavsiye edilecektir.

11) Namaz kılınacak tüm alanlarda hastalığın bulaşması açısından risk teşkil eden ve dezenfekte edilmesi mümkün olmayan koli, karton, çuval ve hasır vb. yaygılar kullanılmayacaktır.

12) Cami ve mescit girişlerinde ve cami/ibadet alanı olarak belirlenecek yerlere girecek herkesin ellerini mutlaka dezenfekte etmesi sağlanacaktır.

13) Cami ve mescitlerde topluca geçirilecek sürenin mümkün olduğunca kısa tutulması amacıyla, namazların sünnetlerinin evde kılınabileceği ve tesbihatin evde yapılabileceği hususunda cemaatin bilgilendirilmesi sağlanacaktır.

14) Cemaatin fiziksel temastan kaçınması (el sıkışma, musafaha, kucaklaşma vb.) ve sosyal mesafe kuralına uyması yönünde gerekli uyarılar sıklıkla tekrarlanacaktır.

15) Cami yerleşkesi içerisinde bulunan türbelerin iç mekânları ziyarete açılmayacak, türbelerin dış yüzeylerine teması önlemek için en az bir metre mesafe olacak şekilde şerit çekilecektir.

16) Camilerde sosyal mesafenin korunmasını zorlaştıracak nitelikte mevlit, toplu yemek vb. etkinlikler ile cami çıkışlarında ikram yapılmasına izin verilmeyecektir.

17) Cami önlerinde dilencilere karşı alınan tedbirler en üst seviyeye çıkarılacak ve özellikle cuma namazı sonrasında sergi olarak tabir edilen sebze, meyve, giyim eşyası, oyuncak vb. ürün satışına izin verilmeyecektir.

18) Cami ve mescitlerde sosyal mesafe kuralına uygun bir şekilde cemaatle namaz kılınabilmesi için Vali/Kaymakamların koordinesinde;

a) Namaz kılacaklar arasında sosyal mesafenin sağlanmasını teminen camilerin kapalı alanlarında/avlusunda/bahçesinde ve namaz kılmak için belirlenecek diğer alanlarda, bir kişinin en az 60x110 cm'lik bir alanı (seccadenin kaplayacağı alan) kullanacağı göz önünde bulundurularak, namaz kılınacak alanın en uç noktalarından her yönden birer metre mesafe olacak şekilde ekte gönderilen şekle uygun zeminde işaretleme yapılacaktır.

b) (a) bendine göre belirlenecek cami içi, bahçesi/avlusunu ile namaz kılınacak açık alanların azami kapasiteleri, herkes tarafından görülebilecek bir şekilde anılan alanların girişine asılacaktır. İçerideki kişi sayısı yeterli noktaya ulaştığında ise bu durum bu alanlara giriş için bekleyen cemaate uygun şekilde duyurulacaktır.

19) Cuma Namazı

a) Valilik ve Kaymakamlıklarca belirlenecek (il/ilçe müftülüklerinin tespitleri kapsamında) yeterli bahçesi/avlusunu/açık alanı bulunan camilerde kılınabilecektir.

b) Cami bahçesi/avlularının yeterli olmadığı yerleşim yerlerinde il/ilçe müftülerinin teklifi ilçelerde Kaymakamlar, illerde Valilerin onayı ile uygun görülen açık alanlarda, alınacak tedbirler çerçevesinde cuma namazı kılınabilecektir.

c) Cuma namazı kılınacak alanların belirlenmesinde mevsimsel şartlar ile alanın genişlik ve giriş-çıkış kolaylığı gibi faktörler göz önünde bulundurulacaktır.

d) Valilik ve Kaymakamlıklarca cuma namazı kılmak için belirlenecek camiler (avlular/bahçeleri) ile açık alanlar en geç **26.05.2020** tarihine kadar çeşitli iletişim kanalları kullanılarak kamuoyuna duyurulacaktır.

e) Camilerin kapalı alanları cuma vaktinde kapalı tutulacaktır.

f) Cuma namazı kılınacak alanda sesin rahat duyulması ve hutbe okunurken hatibin cemaat tarafından görülebilmesi için gerekli tedbirler alınacaktır.

g) Cuma namazı kılmak için belirlenen açık alanların namaz öncesi ve sonrası, belediyelerle işbirliği içerisinde temizlenmesi/dezenfekte edilmesi sağlanacaktır.

h) Cuma namazlarında ilk saftan başlamak üzere oturmaya başlanacak ve son saf dolana kadar bu sıra takip edilecektir. Namaz bitiminde ise en son saftan başlamak üzere sırasıyla cemaatin namaz kılınan alandan ayrılması için gerekli tedbirler alınacaktır. Bu düzenin sağlanması için Vali/Kaymakamlarca il/ilçe müftülerinin önerileri doğrultusunda namaz kılınabilecek her cami ve açık alan için en az beş kişiden müteşekkil "Cuma Heyeti" oluşturulacak ve kolluk personeli görevlendirilecektir.

i) Cuma Heyeti öncelikli olarak cuma namazı kılınmayan camilerin din görevlileri, erkek Kur'an kursu öğretmenleri, müftülük personellerinden oluşturulacak; bu kapsamda yeterli personel bulunmaması durumunda diğer kamu görevlilerinden görevlendirme yapılabilecektir. Ayrıca ihtiyaç bulunması halinde cami derneklerinin üyeleri de bu amaçla görevlendirilebilecektir.

Cuma Heyetinin Görevleri

j) Cuma Heyeti; görevlendirilecek kolluk personeli ile koordineli şekilde cemaatin bu genelgede belirtilen şartlar dahilinde namaz kılınacak alanlara girmesi (ellerin dezenfekte edilmesi, maske kullanımının kontrolü, seccade getirilmesi vb.), saf tutması, içeriye girecek kişi sayısı belirlenen sayıya ulaştığında bu durumun giriş için bekleyen cemaate uygun bir şekilde anlatılması ve cemaatin namaz sonrası sosyal mesafeyi koruyarak çıkmalarının sağlanması konusunda görev yapacaktır.

k) Valilik ve Kaymakamlıklarca bu Genelgede belirtilen kuralların uygulanması, özellikle de cemaatin namaz kılınacak yerlere sosyal mesafeyi sağlayacak bir düzen dahilinde alınması, namaz kılınacak alanlara belirlenen kapasite üzerinde cemaatin girmemesi, içerideki kapasite dolduğu zaman dışardaki cemaatin bilgilendirilmesi, sosyal mesafeyi ihlal edecek şekilde kalabalık oluşmaması konularında doğrudan sorumlu olacak kolluk personeli görevlendirilecektir. Kolluk birimleri görevlerini Cuma Heyetleri ile koordineli olarak yerine getirecektir.

l) Kolluk birimlerince cuma namazı kılınacak alanlarda cemaatin giriş/çıkışlarının kontrollü bir şekilde sağlanması için gerektiğinde akordiyon bariyer, bariyer, renkli kordon/şerit, plastik duba vb. fiziki engellerden yararlanılacaktır.

m) Cuma namazlarında vaaz yapılmayacak, Diyanet İşleri Başkanlığınca gönderilecek hutbeler hiçbir ilave ve çıkartma yapılmaksızın okunacak, namazların mümkün olduğunca kısa sürede kılınmasına çalışılacaktır.

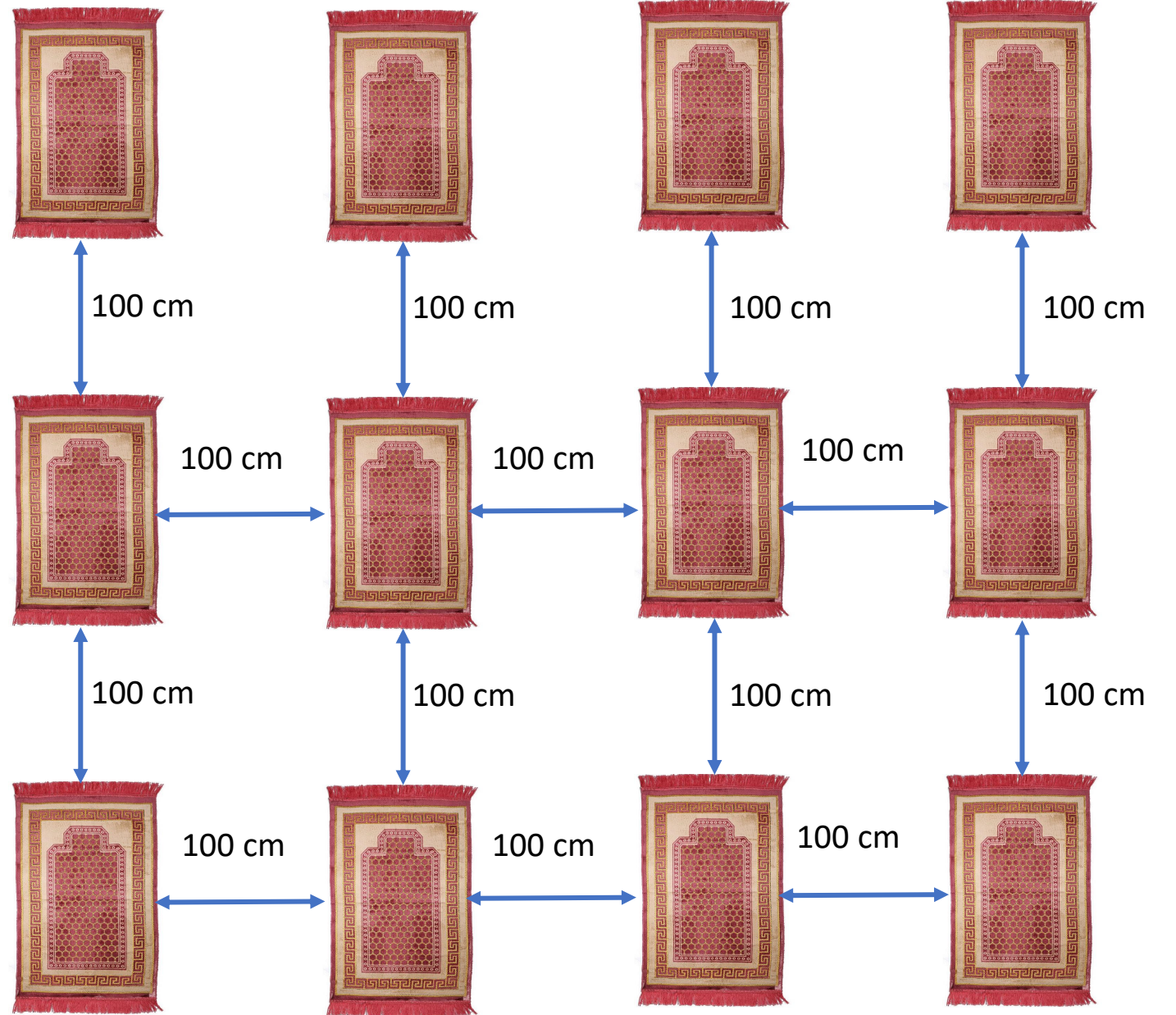
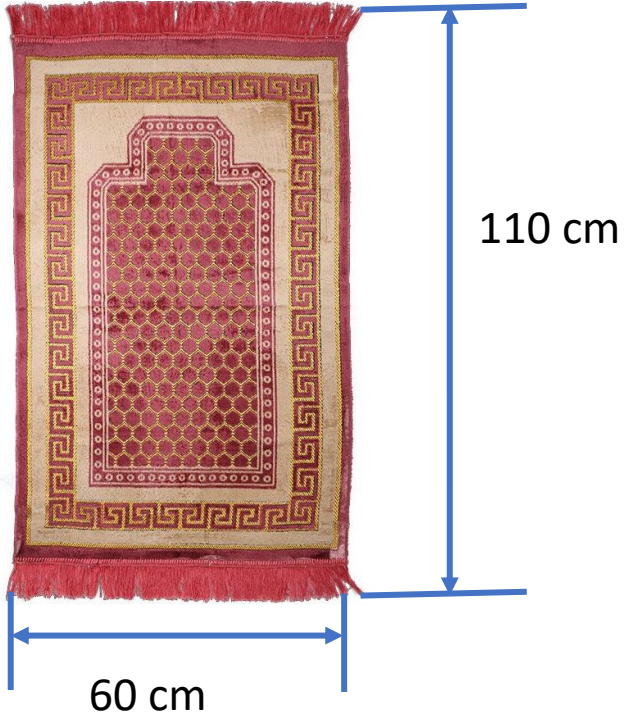
Bu kapsamda; Valilik/Kaymakamlıklarımızca, uygulamanın yukarıda belirtilen çerçevede eksiksiz bir şekilde yerine getirilmesi için başta yerel yönetimler ve ilgili kurumlarla koordinasyon sağlanarak gerekli kararların alınması, planlamaların ve görevlendirmelerin yapılması, vatandaşlara gerekli duyuruların yapılması ve uygulamada herhangi bir aksaklığa meydan verilmemesi, tüm kolluk birimlerinin sıralı/sorumlu amirlerince uygulamaların yakinen takip edilmesi hususlarında;

Bilgi ve gereğini önemle arz ve rica ederim.

Süleyman SOYLU
Bakan

Sosyal mesafeyi sağlamak ve cemaatle namaz kılabilmek üzere **uyulması** gereken **asgari mesafe ölçüsü** aşağıda örneklendirilen şekilde uygulanmalıdır.

Standart bir seccade örneği;

T.C. İÇİŞLERİ BAKANLIĞI

Sayı: 89780865-153

Konu: Koronavirüs Tedbirleri

(Cami ve Mescitlerde Cemaatle İbadet Edilmesi Hk.)

Madde 2: Duyuru; Cami hoparlörleri, Belediye hoparlörleri ve Belediye ekipleri tarafından yapılabilir.

Örnek Duyuru Metni:

"Vatandaşlarımızın Dikkatine! 29 Mayıs Cuma gününden itibaren camilerimiz ibadete açılacaktır. Öğle ve ikindi namazları camilerimizde cemaatle eda edilebilecek, diğer namazlar münferit kılınacaktır. Cuma namazları ise belirlenen camilerin avlularında veya açık alanda kılınacaktır. Bu itibarla ilçemizde camilerinde/alanında cuma namazı eda edilecektir. Ancak sokağa çıkma yasağı kapsamında olan kronik hasta, 65 yaş üzeri ve 20 yaş altı vatandaşlarımız ile hastalık belirtilerini taşıyanların evlerinde kalmaları kendi sağlıkları ve toplum sağlığımız için büyük önem arz etmektedir. Ayrıca camiye gelecek vatandaşlarımızın mutlaka maskeli olması, abdestlerini evlerinde almaları ve yanlarında şahsi seccadelerini getirmeleri gerekmektedir. İlanen duyurulur."

Madde 4-12: Belediye - Müftülük işbirliğiyle yapılacaktır.

Madde 6-9: Bilgilendirici ve uyarıcı afişler her cami girişine asılacaktır. (Afiş basımını Kocaeli Büyükşehir Belediyesi sağlayacaktır)

Madde 17: Belediye - Emniyet - Müftülük işbirliğiyle gerçekleştirilecektir.

Madde 19: Müftülük - Emniyet işbirliği ve Mülki Amir onayı ile "Cuma Heyeti/Hayetleri" oluşturulacaktır.

Madde 19-d: Cuma namazı kılınacak cami ve açık alanlar 26.05.2020 tarihine kadar kamuoyuna duyurulacaktır.

** Cami ve Belediye hoparlörlerinden,

** Cami girişlerine afiş asmak suretiyle,

** Mahalli basın yoluyla,

** Müftülüklerimizin sosyal medya hesaplarından.

S.NO	DİLOVASI İLÇE MÜFTÜLÜĞÜ CUMA NAMAZI KILINACAK CAMİ VE AÇIK ALANLARIN LİSTESİ	Cemaat Sayısı	Cami Heyeti	Görevliler
1	ÇARDAKTEPE CAMİ	100	Mükremin CANDAN-Muammer İNAL-Hüsnü MAHMUT	Sebahattin HOROZ
2	ÇERKEŞLİ CAMİ	200	Aytaç ERDEM-Harun KARAGÖZ-Halit EREN	Yaşar GÖKDUMAN
3	DEMİRCİLER MAH.CAMİ	200	Hasan YALÇIN-Erol KAYA-Salih YALÇIN	Mehmet KOÇ
4	DİLİSKELESİ MAH CAMİ	80	Sait ÇOBAN-Barbaros KÖSE-Tamer KÖSE	Yunus PİYADE
5	DİLİSKELESİ MERKEZ CAMİ	70	İbrahim KAYA-Turan BEKTAŞ-Abdullah ARPAÇ	Mehmet AYĞÜN
6	EYÜP SULTAN CAMİİ	250	CebraİL TEMİZ-Mehmet DEMİR-Mehmet ÖZEL	Yaşar ÖZARSLAN
7	FAKİRULLAH CAMİ	55	Serkan ARAS-İbrahim TUR-Ömer YALÇIN	Abdurragib ARVAS
8	FATİH MAH CAMİ	50	Kenan POLAT-Şeref DÜZGÜN-Gencer YILMAZ	Ali AKBAY
9	GEBKİM OSB	200	Cemil AKTAŞ-Ali ERGİN-Yasin ARI	Abdurrhman ÖRS
10	GÜLTEPE CAMİ	150	Hüseyin DURSUN-İhsan DURSUN-Muhyittin TOPRAK	S. Mustafa BAYRAM
11	HİCRET CAMİ	200	Fatih AYDIN-Adem AYDIN-Muhammed	Mücahit FİDAN
12	HZ.ALİ	50	Vahdettin DURAN-Halis TOKTAY-Mehmet YARAR	Mahmur ÖRS
13	HZ.HAMZA	220	Fahrettin TELLİ-Osman BAŞARAN-Aydın ÖZEL	Mehmet ÇELENK
14	İMAM BUHARİ	50	Musa TOLTAR-Sıddık ARTAN- Muzaffer BEYAZ	H. İbrahim SARI
15	İMAM-I ŞAFİİ	20	Turan YILDIRIM-Rıza YILDIRIM-İsmet YILDIRIM	Hasan ORDUKAYA
16	İMES OSB	250	Muzaffer AYNA-Onur KESİCİ-Aykut UYGAR	İshak OĞUZ
17	KÖSELER CAMİ	100	Hayrettin KUŞKU-Bekir KORKMAZ-Veyssel KOCA	Selim ÇOBAN
18	MAKİNA İHTİSAS	200	Uğur ŞENGÜN-Mehmet ÖZTÜRK-Bekir AYDIN	Akif SEKMEN
19	MERKEZ	100	İsmail GÖKÇE-Bayraktar GÜNAYDIN-Selahattin AKAY	İsmail KELEŞ
20	ORHANGAZİ CAMİ	120	M.Hanifi KAHRİMAN-Nafis AKPINAR-Şakır LAÇ	Müddesir YEŞİL
21	SEDEFGEMİ CAMİ	50	Bekir ÜZÜNÜK-Emrah AYDEMİR-Cemalettin DOĞU	İbrahim İNCE
22	SELAHATTİN EYYÜBİ CAMİ	20	Cevdet KILIÇ-Yusuf KILIÇ-Celal YALÇIN	Kenan GÜLER
23	SEYRANTEPE	25	Hikmet DEMİR-Nimet DEMİR-Çağrı ÇELİK	Aziz ÇELİK
24	TAVŞANCIL MERKEZ CAMİ	40	Mehmet BİLGETAY-Murat ÖZDEMİR- Ruhi TEZCAN	Mezher İZİN
25	TEPECİK MAH CAMİ	40	Günay SARIL-Omur DURMAZ-Tuncay KUTUK	Nurettin AKBAŞ
26	TOKİ	90	Abdurrhman GÜR-Mehmet GÜR-Adem ŞAHİN	Emre EKİCİ
27	YENİYILDIZ BAĞDAT CAMİ	200		Yusuf KAYA
28	Şehit İzzettin İnceoğlu İlkokulu	300		Fatih KARAGÖZ
29	Polisan Ortaokulu	300		Yusuf KORKUT
30	Dilovası Mehmet Zeki Obdan İlkokulu	300		Bülent POLAT
31	Mehmet Akif Ersoy İlkokulu	300		ÖZKAN PERKTAŞ